

BUDGETUNDERLAG

2023–2025

för Sameskolstyrelsen

SAMESKOLSTYRELSEN

Dnr: 4/2022 P100

Upprättad: 2022

Dokumentansvarig: Sameskolstyrelsen

1. Innehållsförteckning

2. INLEDNING	4
3. PERSONAL	4
4. HYRESKOSTNADER OCH RENOVERINGSBEHOV	6
5. INTEGRERAD SAMISK UNDERVISNING	7
6. FJÄRRUNDERVISNING	8
7. LÄROMEDEL.....	8
8. INFORMATIONSTEKNIK (IT), INFORMATIONSSÄKERHET OCH INFORMATIONSKOMPETENS	8
9. ÖVRIGA RESURSER	9
10. NYA SAMESKOLOR	9
11. NYTT LÖNESYSTEM	10
12. TABELLER	11

2. Inledning

I enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag lämnar Sameskolstyrelsen budgetunderlag för räkenskapsåren 2023–2025. I detta budgetunderlag yrkar Sameskolstyrelsen på ökning i anslaget för att kunna stabilisera och utveckla verksamheten. Sameskolstyrelsen ska bidra till att bevara, utveckla och revitalisera de samiska språken och den samiska kulturen. Den samiska förskolan och den samiska skolan är ett nav för den språkliga revitaliseringen. För detta krävs det olika satsningar som presenteras i detta budgetunderlag. De olika satsningarna kompletterar varandra i olika fall, framförallt de insatser som äskas för språk.

Det finns ett stort utbildningsbehov med en samisk utgångspunkt och språk. Fler samer är idag medvetna om sina rättigheter vilket ytterligare ökar intresset för samisk utbildning.

Då en stor del av de kostnader som myndigheten har är lokalkostnader och för att möta dagens krav på en modern skola krävs anpassningar i skolbyggnaderna. Sameskolstyrelsen har skolbyggnader som är trångbodda och undermåliga. Det krävs ändamålsenliga och tillräckligt stora lokaler för att ta emot alla samiska barn och elever som vill ha en samisk utbildning. Det behövs satsningar på samisk utbildning för att ge fler barn och elever goda förutsättningar att utveckla sitt språk och få en samisk utgångspunkt i sin undervisning.

För Sameskolstyrelsen och regeringen återstår att skapa de bästa förutsättningarna för samisk utbildning.

3. Personal

Sameskolan har cirka 800 undervisningstimmar mer än grundskolan i årskurs 1-6 och därmed högre personalbehov.

Studier för legitimation

Det finns ett stort behov av förskollärare och lärare hos Sameskolstyrelsen. Hos oss behövs även kompetens i samiska och samisk kultur. För att öka antalet legitimerade samisktalande lärare och förskollärare arbetar Sameskolstyrelsen för att vår personal får möjlighet att kompetensutvecklas genom studier i tjänsten.

Beräknade utökade kostnader årligen:

+1,0 mkr för 2023, 0,0 mkr för 2024, 0,0 mkr för 2025.

Utbilda samisktalande pedagoger

Sameskolstyrelsen har som mål att alla barn och elever är tvåspråkiga när de går ut årskurs sex. För att nå tvåspråkighet krävs en samisktalande miljö på skolorna. Därför är det avgörande att personalen på skolorna talar samiska. Alla samiska språk är klassade som hotade språk enligt FN-organet UNESCO. I artikel 2 och 30 i barnkonventionen finns

åtgärder för att barn ska skyddas mot diskriminering och som minoritet samt ha rätt till sitt kulturliv, religion och språk.

Sameskolstyrelsen behöver utökade anslag för att kunna ge samers barn möjligheten och förutsättningarna att tala och utveckla samiskan, till det behövs fler behöriga samisktalande medarbetare.

Beräknade utökade kostnader:

+1,0 mkr för 2023, 0,0 mkr 2024, 0,0 mkr 2025.

Språkmentorer

Barn och elever som har samiska som förstaspråk ska mötas av en miljö där de kan känna trygghet, de ska kunna bli förstådda på sitt språk och ges möjlighet att utveckla det. Också de barn och elever som har samiska som andraspråk ska utvecklas och nå tvåspråkighet. Eftersom alla våra lärare inte är samisktalande behövs språkstödande medarbetare parallellt med läraren. Det långsiktiga målet är att all personal ska vara samisktalande.

Beräknade utökade kostnader:

+2,0 mkr för 2023, 0,0 mkr år 2024, 0,0 för 2025.

Insatser riktade till personal på förskola, skola och fritidshem

Sameskolstyrelsen har anställda som inte behärskar samiska fullt ut. En bidragande orsak till detta är att samer inte fick tala, läsa eller skriva på sitt eget språk i skolan ända fram till sextioalet. För att vår verksamhet ska kunna ge en så god undervisning som möjligt behövs en satsning för att höja kompetensen i samiska hos all personal, även de som har samiska som modersmål.

Beräknade utökade kostnader:

+0,6 mkr för 2023, 0,0 mkr för 2024, 0,0 mkr för 2025.

Stödundervisning

Alla elever har rätt att få stöd och hjälp från skolan för att nå kunskapskraven fastställda i läroplanen. Sameskolstyrelsen gör bedömningen att behovet av stödundervisning kommer att fortsätta.

Beräknade utökade kostnader:

+2,0 mkr för 2023, 0,0 mkr för 2024, 0,0 mkr för 2025.

E-utbildning

För att kunna säkerställa att alla barn och elever inom Sameskolstyrelsens verksamheter (förskolor, sameskolor, fjärrlever och integrerad samisk undervisning) får en likvärdig undervisning med en samisk utgångspunkt ser nämnden ett behov av att ta fram en e-utbildning för lärare och pedagoger.

E-utbildningen ska öka kompetens inom:

- árbediehtu (samisk traditionell kunskap)
- språkspärrar
- språkrevitalisering
- språkbadsmetodik
- Full immersion-metodiken
- Starka språkmodeller

Beräknade utökade kostnader:

+2,0 mkr för 2023, 0,0 mkr för 2024, -2,0 mkr för 2025.

4. Hyreskostnader och renoveringsbehov

Ändamålsenliga lokaler är viktiga för att bedriva en god pedagogisk verksamhet. Idag är hyreskostnaderna nästan en tredjedel (28 procent) av Sameskolstyrelsens anslag. Sameskolstyrelsen har inte rätt att äga fastigheter utan är hänvisad till hyresmarknaden. Vår verksamhet kräver lokaler som är anpassade för förskola, skola och fritidshem och då orterna där vi har verksamhet är relativt små begränsar marknaden ytterligare. I Giron har stadsflytten skapat brist på fastigheter. Den begränsade hyresmarknaden leder till att det inte finns några andra alternativ till hyresvärd. Enligt förordningen om statliga myndigheters lokalförsörjning kan Sameskolstyrelsen endast i särskilda fall ingå hyresavtal på längre tid än sex år. Det medför att hyresvärden vill att de investeringar som görs för att anpassa lokalen efter vårt behov måste finansieras på sex år. Resultatet av det blir att ombyggnationer och renoveringar leder till stora hyreshöjningar för Sameskolstyrelsen. Skolpengen som betalas ut av elevernas hemkommuner är avsedd att täcka en viss del av Sameskolstyrelsens lokalkostnader. Kommunerna har generellt sett lägre hyreskostnader än Sameskolstyrelsen eftersom kommunerna inte är beroende av hyresmarknaden utan kan äga både mark och byggnader. Sameskolstyrelsen har behov av utökat anslag för finansieringen av renovering av våra hyrda lokaler.

Giron förskola och sameskola

Giron är en ort som har stor samisk befolkning och sameskolan ligger i ett attraktivt område. Elevantalet har ökat och lokalerna har blivit för små trots att skolan byggdes ut 2015. En tillfällig modullösning med fyra moduler kom på plats 2017 och under 2019 utökade vi med ytterligare fyra moduler. Parallellt med arbetet att hyra fler moduler har processen med att bygga ut skolan påbörjats. Nämnden för Sameskolstyrelsen fattade beslut om utbyggnad av Giron förskola och sameskola under 2021. Ett nytt hyresavtal på femton år tecknades och upphandling för utbyggnationen genomförs nu av fastighetsägaren Samhällsbyggnadsbolaget i Norden (SBB). Utbyggnationen planeras starta under sommaren 2022 och inflyttning i de nya lokalerna är beräknat till augusti 2023. Den utökade hyreskostnaden finansieras via de redan ökade anslagen.

Gárasavvon sameskola

Fastigheterna som Sameskolstyrelsen bedriver verksamhet i är byggda på 1940-talet. Sameskolan i Gárasavvon är i stort behov av renovering. I slutet av 2015 gjordes en statusbesiktning av Gárasavvon sameskola. Skolan är dessutom uppvärmd med olja och det behöver åtgärdas både av ekonomiska och miljömässiga skäl. Sammanfattningsvis visar rapporten att vissa delar inte är anpassade för verksamheten och större ombyggnationer krävs för att uppnå dagens standardnivå.

Även i Gárasavvon är Sameskolstyrelsen hyresgäster till fastighetsägaren SBB. Renoveringen av skollokalerna i Gárasavvon kan göras först efter det att beslut tas av fastighetsägaren och nytt hyreskontrakt upprättas mellan SBB och Sameskolstyrelsen. För att kunna göra dessa ombyggnationer och renoveringar krävs ökat anslag. Bedömningen som görs är att hyreshöjningen efter renoveringarna ökar med två miljoner kronor i årshyra. Hyreshöjningen beräknas ske år 2024.

Beräknade utökade hyreskostnader Gárasavvon:
+0,0 mkr för 2023, +2,0 mkr för 2024, 0,0 mkr för 2025.

5. Integrerad samisk undervisning

Ett prioriterat uppdrag är att utveckla den integrerade samiska undervisningen. Under år 2021 fick Sameskolstyrelsen ett anslag på fyra miljoner kronor till integrerad samisk undervisning. Idag är målet att Sameskolstyrelsen ska bevilja dessa medel som bidrag till kommuner som erbjuder integrering och eftersom fler och fler kommuner ansöker om medel ser vi ett behov av en utökad budget för samisk integrering.

Under läsåret 2019/2020 ansökte nio kommuner om att få 6,4 miljoner kronor. Under läsåret 2020/2021 ansökte totalt tretton kommuner om bidrag på 5,9 miljoner kronor och under läsåret 2021/2022 ansökte fjorton kommuner om 7,1 miljoner kronor. Det är positivt att det är fler kommuner som ansöker om att få bedriva integrerad samisk undervisning och det finns dessutom ännu fler kommuner som har samiska barn inom deras skolväsende som vi vill ska erbjudas undervisning i samisk integrering.

Vi ser ett behov av att skapa ett nätverk för lärare och rektorer som jobbar med samisk integrerad undervisning, både för att ge stöd och att skapa en kollegial samhörighet. Sameskolstyrelsen hoppas att det ska leda till utveckling både för personal och elever. Sammantaget önskar vi därför en utökning av anslaget med ytterligare en miljon kronor för nästkommande år och därefter ytterligare en miljon per år för varje år.

Beräknade utökade kostnader:
+1,0 mkr för 2023, +1,0 mkr för 2024, +1,0 mkr för 2025.

6. Fjärrundervisning

Sameskolstyrelsen har uppdrag att utveckla fjärrundervisning i samiska till elever i hela Sverige. I dagsläget har vi elever från förskoleklass till gymnasium. Fjärrundervisningen är beroende av väl fungerande IT-infrastruktur samt nya program och IT-verktyg.

Beräknade utökade kostnader:

+1,2 mkr för 2023, +0,4 mkr för 2024, +0,4 mkr för 2025.

7. Läromedel

Regeringen har utökat anslaget för satsning på läromedel. En förutsättning för utbildningen är tillgången till samiska läromedel och myndigheten har i uppdrag att främja utveckling och produktion av läromedel för samisk undervisning.

Sameskolstyrelsen har ett uppdrag att främja och utveckla produktion av läromedel för samisk undervisning. Idag finns ett stort behov av samiska läromedel. Inte bara läromedel som är översatt från svenska läroböcker, utan även läromedel som är anpassade utifrån de svenska sameskolornas läroplan med samisk utgångspunkt. Digitaliseringen av skolan kräver också nya samiska läromedel. Det behövs appar, övningsböcker och lärarhandledningar. Tillgång till samiska läromedel och lärare i samiska är en grundläggande förutsättning för att Sameskolstyrelsen ska kunna nå sina mål.

Processen att utveckla och producera läromedel är komplex och innehåller flera olika delar som kräver olika kompetenser som tar tid att bygga upp. Det behövs både mer medel och långsiktig finansiering för att skapa en effektiv och ändamålsenlig läromedelsproduktion. I Riksrevisionens granskningsrapport från 2017 *Samisk utbildning – dags för en omstart* görs en jämförelse med norska Sametingets utgifter för läromedel som varit på över 20 miljoner kronor åren 2012-2016.

Sameskolstyrelsen ska tillgodose alla fem samiska språk. Ytterligare medel behöver tillföras för att statens insatser inom området ska leva upp till gällande lagstiftning och konventioner för urfolk.

Beräknade utökade kostnader:

+1,0 mkr för 2023, +1,0 mkr för 2024, +2,0 mkr för år 2025.

8. Informationsteknik (IT), informationssäkerhet och informationskompetens

Digitaliseringen i våra verksamheter ökar vilket medför ett behov av infrastruktur som medger snabbt bredband och stabila mobila tjänster. 2023 ska de första digitala nationella proven genomföras. Vi behöver löpande uppdatera IT-utrustning och programvara för att

kunna svara på det uppdrag som skolorna samt myndigheten har. Sameskolstyrelsen behöver stärka upp IT-kompetensen.

Sameskolstyrelsen behöver planera för att möta framtida behov, vi ska utveckla den interna styrningen och uppföljningen av informationssäkerhetsarbetet.

Beräknade utökade kostnader:

+2,0 mkr för 2023, +1,0 mkr för 2024, 0,0 mkr för 2025.

9. Övriga resurser

Kansliet har små resurser utifrån myndighetens uppdrag. Det finns ett behov att utöka kansliet.

För både förskola och skola gäller att verksamhet och arbetsmetoder inom tvåspråkig undervisning behöver utvecklas. Det finns behov av att ta fram utbildningsmodeller för de samiska språken och tydligt formulera samiskt perspektiv i undervisningen och konkretisera vad samisk kulturell och traditionell kunskap är.

Sameskolstyrelsen har lång erfarenhet av förskola och skola och denna erfarenhet bör kunna delges förvaltningskommuner som ska starta samisk verksamhet. Till dessa uppdrag bör en utvecklingsstrateg för förskola och en utvecklingsstrateg för skola anställas.

Beräknade utökade kostnader:

+2,0 mkr för 2023, 0,0 mkr för 2024, 0,0 mkr för 2025.

10. Nya sameskolor

Det finns ett behov av nya sameskolor. Innan en ny skola kan starta tar det tid och frågan är om det är möjligt att hitta nya samarbetsformer med aktuella kommuner. En utredningsresurs bör tillsättas. För att kunna förverkliga detta äskar vi om medel till en förstudie.

Beräknade utökade kostnader:

+0,8 mkr för 2023, -0,8 mkr för 2024, 0,0 mkr för 2025.

11. Nytt lönesystem

Staten servicecenter fick 2021 i uppdrag att utarbeta en plan för anslutning av flera myndigheter till deras lönetjänster. Under 2025 kommer Sameskolstyrelsen implementera ett nytt lönesystem, Heroma. Kostnaden att gå över till Heroma beräknas bli tre miljoner kronor som ska betalas av på fem år. Den löpande hanteringen av löner beräknas öka med 25 000 kronor i månaden eftersom fler tjänster måste köpas av Statens servicecenter.

Beräknade utökade kostnader:

0,0 mkr för 2023, 0,0 mkr för 2024, +0,7 mkr för 2025.

12. Tabeller

Nedan redovisas ett antal olika tabeller utifrån resonemanget ovan och utifrån gjorda antaganden om framtida kostnadsutveckling samt behov av satsningar.

Tabell 1 Sammanställning avseende yrkanden enligt resonemang ovan

SAMESKOLSTYRELSEN BUDGETUNDERLAG 2023-2025					
ANSLAG:					
Verksamhetsområdesöversikt. Belopp i tkr.					
Anslag/anslagspost verksamhetsområde	Utfall 2021	Prognos 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Utgiftsområde 1 Rikets styrelse					
Utgiftsområde 16 1:4 Utbildningskostnader	58 003	58 434	56 924	57 491	58 642
2 Personal					
Utökade personalkostnader			8 600	8 600	6 600
Summa			8 600	8 600	6 600
3 Hyreskostnader och renoveringsbehov					
Ökade hyreskostnader			0	2 000	2 000
Summa			0	2 000	2 000
4 Integrerad samisk undervisning					
Utökning och utveckling av integrerad samisk undervisning			1 000	2 000	3 000
Summa			1 000	2 000	3 000
5 Fjärrundervisning					
Kostnader för fjärrundervisning			1 200	1 600	2 000
Summa			1 200	1 600	2 000
6 Läromedel					
Utveckling och produktion av samiska läromedel			1 000	2 000	4 000
Summa			1 000	2 000	4 000
7 IT					
Digitalisering och IT-utrustning			2 000	3 000	3 000
Summa			2 000	3 000	3 000
8 Övriga resurser					
Utvecklingsstrateg			2 000	2 000	2 000
Summa			2 000	2 000	2 000
9 Nya sameskolor					
Utredning av behov av nya verksamhetsområden			800	0	0
Summa			800	0	0
10 Nytt lönesystem					
Heroma införs under år 2025			0	0	700
Summa			0	0	700
Summa utökning			16 600	21 200	23 300
Förslag nytt anslag			73 524	78 691	81 942

Tabell 2 Låneram

Låneram och räntor för verksamhetsinvesteringar	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	1 463	955	855	2 055	1 855
Nyupplåning	80	200	1 500	300	300
Amorteringar	588	300	300	500	500
UB lån i Riksgäldskontoret	955	855	2 055	1 855	1 655
Beslutad/föreslagen låneram	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Ränteutgifter	0	0	2	2	2
Summa amorteringar och ränteutgifter	588	300	302	502	502
Finansiering av räntor och avskrivningar					
1601004 001 Sameskolstyrelsen	588	300	302	502	502
Övrig finansiering					
Summa finansiering	588	300	302	502	502

Tabell 3 Verksamhetsinvesteringar

Verksamhetsinvesteringar	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Datasystem, rättigheter m.m.					
Maskiner, inventarier och installationer m.m.		80	200	1 500	300
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar					
Summa verksamhetsinvesteringar	80	200	1 500	300	300
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	80	200	1 500	300	300
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Summa finansiering	80	200	1 500	300	300

Avskrivningsplan

Maskiner, tekniska anläggningar samt övriga inventarier 5 år

Smartboards med kringutrustning 3 år

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år.

Tabell 4 Räntekonto- och anslagskredit

Räntekontokredit	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat
Maximalt utnyttjad räntekontokredit under året	858	2 000	3 000
Minsta behållning på räntekontot under året			
Behållning på räntekonto i Riksgäldskontoret	11 261		0
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret			
Beslutad/föreslagen räntekontokredit	9 000	9 000	9 000

Sameskolstyrelsens förslag är att anslagskrediten höjs till fem procent av anslaget, eftersom verksamheten till stor del är finansierad med avgifter som kan variera mellan åren och myndigheten har små möjligheter att på kort sikt justera kostnader utifrån ändrade intäkter.

Tabell 5 Bemyndigande

	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Åtaganden	3 243	3 300	4 300	5 300	6 300

Åtaganden avser bidrag som utbetalas till kommunerna för samisk integrerad undervisning.

Tabell 6 Avgiftsintäkter som disponeras av Sameskolstyrelsen

Avgiftsintäkter som disponeras av Sameskolstyrelsen

Avgiftsbelagd verksamhet	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Avgifter; Sameskola, fritidshem, förskoleklass	22 519	23 430	23 664	23 901	24 140
Avgifter; förskola	16 066	16 198	16 360	16 524	16 689
Föräldraintäkter barnomsorg	1 500	1 520	1 535	1 551	1 566
Ersättning fjärrundervisning	5 711	6 197	6 197	6 197	6 197
Övriga intäkter	142	142	142	142	142
Summa	45 938	47 487	47 898	48 314	48 734